

**CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN HÀNH VI SỬ DỤNG SÁCH IN
VÀ SÁCH ĐIỆN TỬ CỦA SINH VIÊN ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG**
RESEARCH FACTORS THAT INFLUENCE DECISION CHOICES OF DANANG
UNIVERSITY' STUDENTS TO PRINTED BOOKS AND E-BOOK

*SVTH : Trương Thanh Tri, Trần Thị Phương, Ngô Thị Diệu Mơ,
Nguyễn Hồng Nhung, Nguyễn Tấn Vũ*

Lớp 34K12, Khoa Quản trị Kinh doanh, Trường Đại học Kinh tế

GVHD: Phạm Ngọc Ái

Khoa Quản trị Kinh doanh, Trường Đại học Kinh tế

TÓM TẮT

Nghiên cứu này xem xét tình hình sử dụng sách nói chung và các loại hình sách in và sách điện tử. Các nhân tố ảnh hưởng đến quyết định loại sách qua việc so sánh việc lựa chọn giữa sách in và sách điện tử của sinh viên Đại học Đà Nẵng. Mẫu được thực hiện với 250 sinh viên tại Đại học Đà Nẵng. Kết quả nghiên cứu cho thấy sách in vẫn chiếm được ưu thế về sự ưa thích và mức độ sử dụng. Hơn nữa, kết quả cũng cho thấy các yếu tố về giới tính, năm học và trường học không ảnh hưởng đến việc lựa chọn sách của sinh viên. Cuối cùng, nghiên cứu đưa ra được xu hướng mong muốn sử dụng sách điện tử của sinh viên Đại học Đà Nẵng trong tương lai.

ABSTRACT

This study explores the use of general books and other forms of printed books and books online. Factors affecting decisions books on a comparison printed book with e-books in students of Da Nang university. This is done in a convenience sample of 250 students in Danang University. Research results indicate that printed books still account for the advantage of being preferred and the extent use. Furthermore, the factors of gender, school year and school do not affect the selection of the student book. Finally, implications for the researchers expected the trend to use electronic books of Da Nang University students in the future.

1. Giới thiệu

Đà Nẵng, một thành phố phát triển về mọi mặt, nơi mà nhiều bạn trẻ chọn cho mình “chốn dung thân” trong suốt những năm làm sinh viên. và sách là một người bạn thân thiết của họ. Nhưng không phải ai muốn đọc sách là có để đọc, có sách rồi cũng chưa hẳn đã có điều kiện để đọc. Việc đọc sách in hay đọc sách điện tử cũng là một trong những mối băn khoăn của sinh viên. Trong đó sách in được hiểu như là các loại hình sách được in trên giấy truyền thống và sách điện tử là các loại hình sách sử dụng các thiết bị hỗ trợ điện tử

Đứng trước tình hình đó, nhóm chúng tôi đã quyết định thực hiện một cuộc nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến việc đọc sách in hay đọc sách điện tử của sinh viên Đại Học Đà Nẵng nhằm mục đích hiểu rõ được tình hình đọc sách, các nhân tố ảnh hưởng đến việc sử dụng loại hình sách in và sách điện tử trong sinh viên để từ đó đề ra các giải pháp và phương án nhằm phát triển việc đọc sách và ứng dụng sử dụng các loại hình sách điện tử trong sinh viên một cách hiệu quả thông qua các nghiên cứu kiểm định các biến ảnh hưởng rút ra từ các nghiên cứu trước đó ở trong và ngoài nước

Để thực hiện cuộc nghiên cứu này, chúng tôi đã làm một cuộc khảo sát bên trong

Đại học Đà Nẵng, mẫu được rút ra theo qui tắc theo cụm gồm năm cụm cơ bản : Đại học Kinh Tế Đà Nẵng, Đại học Bách Khoa Đà Nẵng, Đại học Sư Phạm Đà Nẵng, Đại học Ngoại Ngữ Đà Nẵng, Cao đẳng Công Nghệ, trong mỗi cụm chúng tôi chọn ngẫu nhiên từ 2 đến 4 phòng học để tiến hành phỏng vấn. Thông qua phương pháp chủ đạo là phân tích SPSS chúng tôi đã kiểm định lại các biến rút ra từ cơ sở là các bài tin, báo cáo nghiên cứu đến vấn đề tương tự trước đó ở mô hình các nước tiên tiến trên thế giới. Chúng tôi đã rút ra được một vài mối quan hệ ảnh hưởng sau.

Bảng 1. Biến phân tích rút ra từ các công trình nghiên cứu trước đó

Biến mục tiêu	Biến phân tích
Mục đích đọc sách của sinh viên	Nghiên cứu Giải trí Bắt buộc Khác
Địa điểm đọc sách của sinh viên	Thư viện tại trường học Nhà sách Trang thông tin điện tử Tại nhà Tại lớp học
Địa điểm mua sách của sinh viên	Nhà sách truyền thống Nhà sách điện tử Tiệm bán lẻ sách Xe bán sách dạo
Thể loại sách được sinh viên đọc	Sách kinh tế Sách xã hội Sách văn học Sách kỹ thuật Sách triết học Sách ngoại ngữ
Các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định lựa chọn một trong hai loại hình sách	Giá Thời gian rảnh rỗi Sự tiện lợi trong giao dịch mua bán Sự tiện lợi trong sử dụng Các công cụ hỗ trợ tìm kiếm sách
Các yếu tố ảnh hưởng đến sự hài lòng đối với loại hình sách	Tựa sách Tên tác giả, dịch giả Thiết kế phù hợp bắt mắt Nội dung được cập nhật thường xuyên Hợp thời với văn hóa người đọc Chất lượng thông tin trong sách chính xác đáng tin cậy Số lượt người đọc

2. Nội dung

Từ các mẫu thu thập thực tế bên trong Đại học Kinh Tế Đà Nẵng, chúng tôi đã cho phân tích qua SPSS tương quan để nhằm lọc ra các biến có ảnh hưởng thật sự đến đối tượng nghiên cứu, sau đó chúng tôi đã thực hiện phân tích hồi qui các biến còn lại lên các biến mục tiêu đó là tần suất đọc sách của sinh viên, mức độ ưu thích sách in của sinh viên và mức độ ưu thích điện tử của sinh viên và đã thu được một vài kết quả sơ bộ

2.1. Ảnh hưởng của “các yếu tố có quan hệ phụ thuộc với tần suất đọc sách của sinh viên” đến tần suất đọc sách của sinh viên.

Qua phân tích tương quan chúng tôi nhận thấy rằng tần suất đọc sách của sinh viên có quan hệ phụ thuộc với mục đích đọc sách nghiên cứu và giải trí, ngoài ra nó còn có quan hệ với việc sử dụng sách văn học và địa điểm đọc sách tại nhà, tại lớp học. Và để biết rõ bản chất của các quan hệ đó chúng tôi đã sử dụng phân tích regression linear và đã nhận được kết quả

Bảng 2: Kết quả phân tích hồi qui các yếu tố ảnh hưởng đến tần suất đọc sách của sinh viên

ANOVA^b

	Model	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	125.212	5	25.042	6.530	.000 ^a
	Residual	859.053	224	3.835		
	Total	984.265	229			

Coefficients^a

	Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2.102	.450		4.668	.000
	mục đích nghiên cứu học tập	.266	.299	.058	.891	.374
	mục đích giải trí	-.193	.171	-.073	-1.128	.261
	tại nhà	.365	.140	.182	2.606	.010
	Tailophoc	.004	.081	.003	.046	.963
	van học	.456	.142	.222	3.208	.002

Qua phân tích hồi qui, bảng anova (bảng 2) cho sig là $0.000 < 0.05$ cho thấy sự phù hợp của mô hình, $R^2=0.127$ biểu thị một mức độ ảnh hưởng yếu.

Thông qua bảng coefficients (bảng 2) cho thấy, những sinh viên đọc sách tại nhà và đọc sách văn học có xu hướng đọc sách nhiều hơn. Các mục còn lại đều có sig lớn hơn 0.05 cho thấy sự không phù hợp của nó trong mô hình trái với phân tích tương quan ở trên, điều này có thể là do các vấn đề nằm trong nội tại mô hình cũng như tự tương quan.

Để làm sáng tỏ chúng tôi đã thực hiện phân tích theo từng biến và được kết quả. Khi phân tích ảnh hưởng của mục đích đọc sách với tần suất. Kết quả từ bảng 3, cho thấy là sinh viên đọc sách vì mục đích nghiên cứu thì đọc nhiều hơn.

Bảng 3. Truy suất từ phân tích regression mục đích đọc sách với tần suất đọc sách

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.686	.320		11.507	.000
	muc dich nghien cuu hoc tap	.635	.298	.139	2.129	.034
	muc dich giai tri	-.055	.172	-.021	-.317	.752

a. Dependent Variable: so ngay trung binh doc sach trong 1 tuan

2.2. Ảnh hưởng của “các yếu tố có quan hệ phụ thuộc với mức độ ưu thích sách in của sinh viên” tới mức độ “ưu thích sách in” của sinh viên.

Đối với sự ưu thích sách in, chúng tôi nhận thấy “mức độ sử dụng sách văn học”, yếu tố ảnh hưởng đến quyết định lựa chọn “các công cụ hỗ trợ tìm kiếm” và yếu tố đánh giá sự hài lòng “thiết kế phù hợp” là có quan hệ phụ thuộc. Để làm sáng tỏ bản chất của quan hệ này chúng ta sẽ đi đến phân tích regression-linear.

Bảng 4. Kết quả phân tích hồi qui các yếu tố ảnh hưởng đến sự ưa thích sách in của sinh viên.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.202 ^a	.041	.028	1.79741

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	31.921	3	10.640	3.294	.021 ^a
	Residual	749.515	232	3.231		
	Total	781.436	235			

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	5.824	.374		15.568	.000
	van hoc	.206	.115	.115	1.789	.075

	các công cụ hỗ trợ tìm kiếm sách	-.190	.095	-.130	-2.005	.046
	thiết kế	.106	.055	.125	1.923	.056

Phân tích hồi qui, Dựa trên các số liệu từ bảng 4 cho thấy các biến đưa vào đều có ảnh hưởng đến sự ưa thích sách khi tất cả $\text{sig} < 0.05$, tuy nhiên phân tích chỉ số beta thì chúng tôi nhận thấy là beta của biến công cụ hỗ trợ tìm kiếm sách là số âm, điều này cho thấy sự tác động theo tỉ lệ nghịch tức là ảnh hưởng của yếu tố các công cụ hỗ trợ càng lớn thì sự ưa thích sách in càng thấp hay nhìn khía cạnh khác có thể thấy rằng: việc tổ chức các công cụ hỗ trợ tìm kiếm sách in chưa tốt dẫn đến việc gây khó khăn cho sinh viên.

2.3. Ảnh hưởng của “các yếu tố có quan hệ phụ thuộc với mức độ ưa thích sách điện tử của sinh viên” tới “mức độ ưa thích sách in của sinh viên”.

Đối với sự ưa thích sách điện tử chúng tôi nhận thấy yếu tố “các công cụ hỗ trợ tìm kiếm sách”, “độ phong phú của tựa sách”, “thiết kế phù hợp bắt mắt”, “nội dung được cập nhật thường xuyên”, “hợp thời với văn hóa người đọc”, “chất lượng thông tin”. Như trên đã nói để đảm bảo tính chính xác dữ liệu, chúng tôi đã đi phân tích ảnh hưởng của từng yếu tố tương quan đến “sự ưa thích sách điện tử”

Bảng 5. kết quả phân tích hồi qui các yếu tố ảnh hưởng đến sự ưa thích sách sách điện tử của sinh viên.

Các yếu tố ảnh hưởng	Mức độ ưa thích sách điện tử		
	Sig anova	Sig coefficient	Beta
các công cụ hỗ trợ tìm kiếm sách	0.024	0.024	0.218
độ phong phú của tựa sách	0.052	0.052	0.257
thiết kế phù hợp bắt mắt	0.05	0.05	0.289
nội dung được cập nhật thường xuyên	0.078	0.078	0.081
hợp thời với văn hóa người đọc	0.066	0.066	0.213
chất lượng thông tin	0.029	0.029	0.151

Qua phân tích hồi qui, nhìn vào các số liệu bảng 5 cho thấy rằng các yếu tố được chọn ra từ tương quan đều có ảnh hưởng đến “sự ưa thích sách in” của sinh viên ở độ tin cậy 90% khi tất cả các giá trị $\text{sig} < 1$

3. Kết luận

Tuy là vấn đề cũ và gây ra nhiều dư luận, song việc đưa đề tài này vào nghiên cứu vẫn còn là mới mẻ trong bộ môn. Việc nghiên cứu và đưa ra các kết luận về các yếu tố ảnh hưởng đến việc đọc sách in hay đọc sách trực tuyến không chỉ giúp chúng ta hiểu rõ hơn về tình hình đọc sách của sinh viên, các yếu tố ảnh hưởng đến hành vi đọc, xu hướng đọc trong tương lai mà còn giúp ta hiểu được đọc sách có sự ảnh hưởng như thế nào đến việc thu nhận kiến thức.

Theo kết quả phân tích ở trên ta thấy, trung bình sinh viên đọc sách 4,13 ngày trên 1 tuần, sinh viên thuộc các khối ngành khác nhau thì tần suất đọc sách như nhau, không có sự khác biệt về tần suất đọc sách giữa giới nam và nữ. Một yếu tố khác nữa mà ta nhận ra là tần suất đọc sách của sinh viên có quan hệ với mục đích đọc sách. Và sinh viên đọc sách

kinh tế thường rất thích sách in. Sinh viên thường mua sách ở những tiệm bán sách lẻ, họ cũng rất ít khi đến thư viện để đọc sách, và việc mua sách hay đọc sách điện tử cũng không gây được hứng thú đối với sinh viên.

Cũng từ bảng phân tích số liệu cho ta thấy, nhìn chung sinh viên thích đọc sách in hơn sách điện tử, hay văn hóa đọc vẫn giữ được ví thể của mình trong thời đại công nghệ số. Một điều đáng quan tâm nữa là yếu tố làm cho người đọc hài lòng khi sử dụng sách in là tựa sách và trang bìa. Một dòng tựa hay, một trang bìa dày đẹp sẽ có tác động mạnh mẽ đến tâm lý của họ. Hầu hết sinh viên lựa chọn loại sách cho mình là do yếu tố chủ quan, người thân, gia đình, bạn bè không ảnh hưởng đến quyết định mua của họ.

Trong tương lai, hầu hết sinh viên đều hướng mình vào xu hướng tìm hiểu và đọc sách bằng thiết bị điện tử như e-book.

Và một điều chúng tôi nhận thấy có vai trò quan trọng trong các quyết định marketing đó là các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định lựa chọn một loại hình sách thì không ảnh hưởng đến sự ưu thích loại hình sách được lựa chọn của sinh viên. Tức là nếu vận dụng các yếu tố mà chúng tôi đưa ra như giá, thời gian gian rỗi, cá tính, sự tiện lợi trong giao dịch, sự tiện lợi trong sử dụng, các công cụ tìm kiếm sách có thể khiến sinh viên lựa chọn một trong hai loại hình sách tuy nhiên nó không thể khiến sinh viên trung thành với loại hình sách.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Lê Thế Giới, Nguyễn Xuân Lân, Đặng Công Tuấn, Lê Văn Huy, Nguyễn Thị Bích Thủy (2006), *Nghiên cứu Marketing Lý thuyết và ứng dụng*, NXB Thống kê, Hà Nội.
- [2] Hoàng Trọng và Chu Nguyễn Mộng Ngọc (2008), *Phân tích dữ liệu với SPSS*, nhà xuất bản Hồng Đức, Tp Hồ Chí Minh.
- [3] Dr. Sam Chu, Assistant Professor, Programme Director BSc Faculty of Business and Economics, David K.N. Sit, Karen Ip, The University of Hong Kong The Independent Schools Foundation Academy, “25514452-IP-2008-Primary-students-reading-habits-of-printed-and-e-books”
- [4] Adams Bodomo, Mei-ling Lam, and Carmen Lee University of Hong Kong, A study of user preferences for print and electronic libraries .
- [5] Centrum voor Wiskunde en Informatica (CWI), Centre for Mathematics and Computer Science, Amsterdam, The Netherlands, 7 University of Illinois at Urbana-Champaign, United States, 7 University of Muenster, Germany, 7 University of Turku, Finland, 7 JRD Tata Memorial Library Bangalore, India (new participant in 2008), eBooks - the End User Experience
- [6] Mingyuan Zhang Central Michigan University, EDU 590, E-books-Motivating Students To Read Independently
- [7] E-books or print books, “big deals” or local selections—What gets more use? a circulation analysis of print books and e-books in an academic research library